

دلاوران پاسگاه زید

گزارش عملیات رمضان

نگاهی به حضور حماسه‌آلود ۷ محضر ولیعصر (عج)

در هشت سال دفاع مقدس

جلد سوم

عبدالرضا سالمی نژاد

مستطاب: داوران پاسگاه زید/ گزارش عملیات رمضان

نرسنده: عبدالرضا سالمی نژاد

مستق: ریپ دوم پاسدار عبدالمحمد کوچک

مشاور نظامی: دکتر عبدالمحمد رثوفی

مدیریت پروژه: حضرت ولیعصر (عج) خوزستان و ستاد تدوین عملکر دلشکر ۷ ولیعصر (عج)

طرح، نظارت و کنترل محتوایی: سرتیپ پاسدار عبدالمحمد کوچک

خدمات عکس و آرشیو بصری: منوچهر موسوی پور

مصاحبه گران: سرتیپ دوم پاسدار عبدالمحمد کوچک، سیدحسن موسوی طیب

ویرایشگران متن: سرتیپ دوم پاسدار عبدالمحمد کوچک، سرهنگ یعقوب آتش دزفولی

دستیاران مصاحبه: سرهنگ یعقوب آتش دزفولی، حاج نجار زاده

نقشه های عملیاتی: سرتیپ دوم پاسدار عبدالمحمد کوچک

انتشارات: نیلوفران

طرح جلد: حسین سالمی نژاد

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

نویت چاپ: اول، ۱۳۹۵

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۳۵-۳۳-۰

شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۳۵-۰۵-۷

عکس روی جلد، نمایی از پاسگاه زید عراق در منطقه عملیاتی رمضان، قبل از تخریب در سال ۱۳۶۱

02144443162

09125497040

09163450887

09161130561

www.niloofaran.com

info@niloofaran.com

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۷	عملیات رمضان در یک نگاه

فصل اول / گزارش آماده سازی و استقرار

۲۳	اشاره
۲۵	راه قدس از کربلا می گذرد
۲۸	رمضان ادامه بیت المقدس
۲۸	اولین عملیات برون مرزی
۲۹	ضرورت و اجتناب ناپذیری احام عملیات
۳۱	طرح مانور عملیات
۳۳	دیدگاه‌های ارتش و سپاه در مورد عملیات
۳۴	۵۰ روز تلاطم
۳۴	تشکیل توپخانه
۴۱	راه اندازی سوار زرهی
۴۴	عملیات فراخوان و جذب نیرو
۴۷	ترکیب نیروی انسانی
۵۱	سازماندهی و آموزش
۵۵	تعیین منطقه عملیاتی تیپ
۵۶	استقرار در قرارگاه تیپ
۵۷	مسئله ورود به خاک دشمن
۶۱	آغاز عملیات شناسایی زمینی
۶۳	احداث بنه های تدارکاتی
۶۶	عملیات خودرویی و ترابری
۷۱	گروه جمع آوری غنائم
۷۴	عملیات پخت و توزیع غذا
۷۶	عملیات آبرسانی

۷۹	جدال با گرد و خاک
۸۰	عملیات تامین سلاح و جابه جایی مهمات
۸۴	عملیات تامین و توزیع اقلام عمومی
۸۶	عملیات ثبت و پلاک شناسایی
۹۱	عملیات مهندسی
۹۲	برقراری ارتباطات مخابراتی
۹۸	عملیات تبلیغ و تقویت روحیه
۱۰۲	استقرار تیم خانه
۱۰۴	عملیات امداد و نجات
۱۰۵	احداث ورژاس صحرایی
۱۰۷	پدافند هوایی
۱۰۹	عملیات تخریب

فصل دوم / نقش مراحل پنج گانه عملیات

۱۱۹	فرماندهان و مسئولین ستاد تیپ در عملیات رمضان
۱۲۱	اشاره
۱۲۳	به سوی بصره
۱۲۵	استعداد نیرویی تیپ
۱۲۶	تک جبهه ای
۱۲۷	ادغام با ارتش
۱۳۰	تعجیل در انجام عملیات
۱۳۲	جنگ آب
۱۳۸	لغو ماموریت آفندی تیپ
۱۳۹	مراحل پنج گانه عملیات
۱۳۹	مرحله اول ۲۳ تیرماه ۱۳۶۱
۱۴۱	شرایط بین المللی
۱۴۲	مرحله دوم: ۲۵ تیرماه ۱۳۶۱
۱۷۹	مرحله سوم: ۳۰ تیرماه ۱۳۶۱

۱۹۲	مرحله چهارم: ۱ مرداد ماه ۱۳۶۱
۱۹۵	مرحله پنجم: ۶ مرداد ماه ۱۳۶۱
۲۰۲	پدیده مفقودالاثری
۲۰۷	دستور توقف عملیات
۲۰۸	درس ها و عوامل ناکامی عملیات رمضان
۲۲۱	آمادگی برای عملیات آتی
۲۲۳	نتیجه گیری

فصل سوم / گزارش گردان های خط شکن

گردان شهدا

۲۲۷	شهید عظیم محمدی زاده فرمانده گردان
۲۲۸	عبدالنبی مایار، جانشین فرمانده گردان
۲۳۱	محسن ظریفی نیا، فرمانده گروهان
۲۳۸	محمدرضا نعمتی، فرمانده گروهان
۲۳۹	علی شامرزاده، معاون گروهان
۲۴۱	عبدالحسین خسرو تاج، مسئول تسلیحات
۲۴۲	خواجه علی آدینه، فرمانده دسته
۲۴۳	علی نوری زاده، آرپی جی زن
۲۴۷	نظر علی زمانی راد، معاون گروهان
۲۴۸	غلامرضا رکاب ساز، تدارکات گردان
۲۵۰	علیمحمد نصر تیان، تکور
۲۵۰	عبدالحسین عباس اردو، گروه ویژه

گردان یاسر

۲۵۳	عبدالکریم فضیلت پور، فرمانده گردان یاسر
۲۵۵	عبدالنبی عبداللهی، جانشین گروهان
۲۵۷	فریدون معینی زاده، فرمانده گروهان
۲۶۰	شهید عبدالحسین آقایی، فرمانده گروهان نامجو، راوی علیرضا ایزدی

- ۲۶۲ مهدی حدادیان، فرمانده گروهان
 ۲۶۳ احمد محسن پور شریف، جانشین گروهان
 ۲۶۸ حجت الاسلام علیرضا حسین زاده مالکی، کمک بی سیم چی
 ۲۷۰ عبدالرحمن مهدی سفیدگر، فرمانده دسته
 ۲۷۲ کریم شهیدی (انبری)، فرمانده دسته
 ۲۷۳ غلامرضا کرامت، تکور
 ۲۷۵ احمد آل کجیاف، فرمانده دسته
 ۲۷۹ محمد علم صحتی، پیک گردان
 ۲۷۹ فریدون خوشکلام، آرپی جی زن

گردان بلال

- ۲۸۱ علی محمد خلف رسایی، فرمانده گردان بلال
 ۲۸۴ عبدالکریم قصری، جانشین فرمانده دسته
 ۲۸۵ غلامعلی طاهر نسب، جانشین فرمانده دسته
 ۲۸۶ منصور جنگلی نسب (شکرالله روشن مه)، آرپی جی زن
 ۲۸۷ عظیم چنانه، تکور
 ۲۸۸ محمد تقی سلمان پور، تکور
 ۲۸۹ حبیب غلامی غیبی، فرمانده تیم
 ۲۸۹ علی کلانتریان، کمک آرپی جی زن
 ۲۹۰ مرتضی رحیمی نیا، کمک آرپی جی زن

گردان عمار

- ۲۹۱ عبدالحسین خضریان، فرمانده گردان عمار
 ۲۹۵ شهید عبدالحمید صالح نژاد، جانشین فرمانده گردان عمار
 ۲۹۶ امیر خالقی، اطلاعات عملیات گردان
 ۲۹۷ حسن شاهوار پور، فرمانده گروهان
 ۳۰۱ محمد مصلحی نژاد، فرمانده دسته
 ۳۰۲ سید مجید موسوی
 ۳۰۳ عبدالمجید رودبندی زاده، بی سیم چی دسته

۳۰۵	یحیی غلامی، فرمانده دسته
۳۰۶	عبدالحسین فروغیان، آرپی جی زن
۳۰۶	حسین حیدری منش، تکور
۳۰۷	محمود غلام کشور، فرمانده دسته
۳۱۳	حسن محسنی تکور
۳۱۵	کریم فیضی، فرمانده دسته
۳۱۶	غلامعلی جانباز، فرمانده دسته
۳۱۹	حجت الاسلام عزت الله معتمد
۳۲۰	محمد حسین دل آرام، آرپی جی زن
۳۲۵	محمد رضا رابی، کمک آرپی جی زن

گردان میثم

۳۲۷	غلامعلی حداد دزفولی، فرمانده گردان میثم
۳۳۳	یدالله ترنجی، جانشین فرمانده گردان میثم
۳۳۴	کریم بیدلی، عضو اطلاعات عملیات
۳۳۵	یاور پوردیان، معاون گروهان
۳۴۱	غلامرضا ماندنی، فرمانده دسته
۳۴۲	محمد حاجی خلف؛ تیربارچی
۳۴۶	علی جودی فر، فرمانده دسته
۳۴۹	علی طاهری، تکور
۳۵۱	محمود زمان، تکور
۳۵۲	مجید آژنگ، تکور
۳۵۳	غلامرضا زارع، تکور
۳۵۵	سعید نوایی، معاون گروهان
۳۵۶	سید کاظم یادغیبی، تکور
۳۵۷	عبدالمجید جمال، کمک آرپی جی زن
۳۵۸	نجف قلی اسماعیل زاده سزاری، تیربارچی
۳۵۹	محمد حسن آریاعهد، تیربارچی
۳۶۰	سالار پور خیری، معاون دسته

- ۳۶۱ غلام حسین دلجو، تکور
۳۶۶ حجت الاسلام عبدالحسین خسروپناه، تکور
۳۷۰ بهمن بیرم وند، تکور
۳۷۲ عبدالحسین شیخی پور، نیروی تکور
۳۷۳ محمد حسین برهانی پور، فرمانده گروهان

گردان نور

- ۳۷۵ علیرضا معینیان، فرمانده گردان نور
۳۸۰ نادر دشتی پور، جانشین فرمانده گردان
۳۸۰ مجید نصاری پور، جانشین فرمانده گروهان
۳۸۴ محسن پویا، مسئول پشتیبانی گردان
۳۸۶ اسماعیل میراب زاده، فرمانده گروهان
۳۸۹ حجت الاسلام مسعود بهرام پور، فرمانده گروهان
۳۹۱ عبدالسجاد نوری پور، معاون دستیار
۳۹۴ سید محمد حسینی پور، فرمانده دسته گروهان
۳۹۵ محمود (بیژن) گلّه دار، فرمانده گروهان

گردان سلمان

- ۳۹۷ مصطفی آهوزاده، بی سیم چی گردان
۴۰۱ روایتگران این مجموعه

فصل چهارم / ضمایم (اسناد، نقشه ها و عکس ها)

- ۴۰۵ اسناد
۴۰۹ نقشه ها
۴۱۲ عکس ها

پیشگفتار

فرار شاه ایران در ۲۶ دی ماه ۱۳۵۷ و «نخستین کثرت‌یافتن» مجسمه او در میدان اصلی شهر دزفول که همزمان با حمله به مرکز شهربانی در کوچه کلانتران و ساختمان ساواک در خیابان آفرینش بود، حکومت شاهنشاهی را در دزفول ساقط شد اعلام کرد. این فرصت که به انقلابیون با محوریت آیت الله قاضی امکان می‌بخشید تا دولت محلی جدیدی را با راه اندازی انواع کمیته‌های آن تشکیل دهند و اداره امور شهر و شمال منطقه خوزستان را به عهده گیرند، عملاً انقلاب اسلامی را در این منطقه، قبل از پیروزی مردم سایر شهرهای ایران (در ۲۲ بهمن) به پیروزی رساند. تشکیل قدرتمند «کمیته انقلاب»، ابتدا در منزل آیت الله قاضی و سپس در مسجد جامع شهر، به اعتقاد نگارنده دورنمایی از هماهنگی، قدرت، توازن و ساختاری بود که سالها بعد منجر به شکل‌گیری لشکر ۷ حضرت ولی عصر (عج) گردید.

نیروهای جوان و پرانگیزه کمیته انقلاب که با تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی دزفول عملاً واحد عملیات آن را عهده دار شدند، مأموریت یافتند ضمن مهار حرکت‌های ضدانقلابی در شمال خوزستان، عوامل باقی‌مانده رژیم شاه را دستگیر و تحویل قانون دهند. ورود اسلحه و مهمات به کشور، ناآرامی‌های داخلی با منشاء خارجی، تحرکات مرزی از

طرف کشور همسایه عراق و ایجاد بمب گذاری های متعدد در جای جای شریانهای اقتصادی که ریشه در مداخلات تجزیه طلبانه رژیم بعث عراق داشت، کم کم توجه و حضور جوانان انقلابی دزفول را به سمت مرزهای شمالی و سپس میانی خوزستان کشاند. نمایش قدرت آنها با حضور داوطلبانه و عاشقانه در عملیات سرکوب و دستگیری جاسوسان حزب بعث خیلی سریع آنها را به یک نیروی واکنش سریع در آورد و دست استمداد سایر شهرهای خوزستان را از مسجد سلیمان و اهواز گرفته تا سوسنگرد و خرمشهر و آبادان به سمت آنان دراز کرد. درخواست شهید باکری از سپاه رفوا، برای مهار ضدانقلاب در آذربایجان و کردستان اوج نمایش قدرتی بود که این سپاه را عنوان نیروی تاثیر گذار بر معادلات منطقه ای تبدیل کرد.

آغاز جنگ حمیل، مرزهای غربی کشور به خصوص در خوزستان باعث گردید که سپاه دزفول دست و پا خور را جمع کرده و نیروی خویش را در جبهه ای از کرخه تا آن سوی سوسنگرد متمرکز نماید. تکیه جبهه های جنگ توسط سپاه از شمالی ترین نقطه ایلام تا آن سوی رقیبیه و انجام عملیات شبیه ن - لیه قوای اشغالگر دشمن باعث گردید که دشمن نتواند مانور چندانی از خود نشان دهد و لاجرم پست و ردخانه کرخه زمین گیر شود.

نیروهای جوان مردمی با مدیریت سپاه دزفول ضمن تشکیل جبهه های جدیدی در مقابل دشمن مثل جبهه بلتا، دالپری، تپه چشمه، دشت عباس، کرخه، صالح مشطط، جنگل امقر، جبهه شوش، عنکوش، رقیبیه و... اقدام به شناسایی از مواضع دشمن و انجام عملیات چریکی و ایذایی علیه آنها کرده و با انجام عملیات موفق انهدام دستگاه رده ها و پست در منطقه دشت عباس که یکی از اولین عملیات موفق سپاه پاسداران بود، سپاه دزفول را مورد توجه فرماندهی کل سپاه قرار دادند. نیروهای اطلاعات پیاده این سپاه، همچنان که گفته شد، با شاخه ها و کله طرح ریزی اطلاعات و عملیات های گسترده فرماندهی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را در این منطقه مرکزیت بخشیده و جوانان این منطقه را در صدر توجه سایر سپاه ها و رده ها نشاندهند.

سال اول جنگ میدان آزمایش و آزمون همه افکار و اندیشه های نظامی از همه سازمانهای حاضر در جنگ مانند ارتش، سپاه و گروه های نامنظم و... در مقابله با دشمن بود.

برادران محسن رضایی، حسن باقری، رحیم صفوی و غلامعلی رشید در مقابل افکار ابوشریف و شهیدان بروجردی و ناصر کاظمی که معتقد بودند سپاه یک نیروی نامنظم است و باید تحت

کنترل ارتش به عملیات بیردازد، اعتقاد داشتند که سپاه با ساختار و سازمان تیپ و گردان و با استفاده از نیروهای مردمی و با بهره گیری از تاکتیک های ویژه در صحنه جنگ می تواند حاضر شود و حتی تاثیر گذار هم باشد.

تجربیات به دست آمده در سال اول جنگ که عبارت بود از لزوم وحدت فرماندهی بین ارتش و سپاه، تکیه بر شناسایی و کسب اطلاعات دقیق از دشمن قبل از انجام عملیات، لزوم طرح ریزی عملیات ها بر اساس اصول جنگ، ضرورت افزایش و توسعه توان رزم با استفاده از نیروهای مردمی و ظرفیت های ملی و... باعث ظهور تفکر خلاق عملیاتی شد که با ترکیبی از تدبیر عقلانی و روح شهادت طلبی در سطح جبهه ها گسترده گردید.

راهبرد عملیات محدود رزمی اساسی نامتمرکز از اسفند ماه ۱۳۵۹ تا شهریور ماه ۱۳۶۰ تحت فرماندهی ستاد عملیات جنوب، ضمن اینکه باعث تقویت و توسعه یگانهای رزم سپاه گردید، باعث شکل گیری محورهای عملیاتی سپاه در سراسر جبهه ها نیز شد. انجام موفق عملیات «فرمانده کل قوا، خمینی روح خداه» سپاه را به سمت سازماندهی، آموزش و طرح ریزی عملیاتی سوق داد و کم کم با تبدیل ستاد عملیات جنوب به قرارگاه کربلا، نیاز به تبدیل شدن یگانهای رزم سپاه به تیپ و گردان نیز احساس شد.

حضور سپاه با ۱۶ گردان نیروی پیاده در عملیات ثامن الائمه که در سه سازمان قرارگاه تیپی عمل کرد، نخستین تجربه سپاه به سمت شکل گیری ساختاری از سنتی به کلاسیک بود.

در جریان طرح ریزی برای عملیات طریق القدس و خلق تفکر ۱۲ عملیات تحت عنوان کربلا در قرارگاه عملیاتی مشترک کربلا و ظهور قرارگاههای سپاه برای انجام عملیات مشترک با ارتش علیه قوای دشمن، سپاه را به سمت توسعه سازمان رزم و تشکیل گردانها و تیپ های متعدد سوق داد.

انجام عملیات طریق القدس با مسئولیت قرارگاه کربلا به فرماندهی شهید منفرد نیاکی از ارتش و غلامعلی رشید از طرف سپاه و حضور موثر سپاه تحت ۴ تیپ عملیاتی حرکت با گامهای بلند در مسیر گسترش و توسعه سازمان رزم به حساب می آمد.

واحد عملیات سپاه دزفول که برای آموزش، انسجام و سازماندهی نیروهای مردمی از قبل از شروع جنگ تحمیلی اقدام به حضور در پادگان کرخه نموده و ساختاری مستقل از سپاه دزفول

را پی ریزی نموده بود، با شروع جنگ و با ناامن شدن پادگان کرخه که در نزدیکی میدان نبرد بود، سازمان خود را به پادگان دوکوهه انتقال داد.

تجربه تشکیل گردان برای اولین بار قبل از عملیات طریق القدس به دست آمد که نیروهای رزمنده دزفولی تحت عنوان گردان دزفول در این عملیات با ماموریت گردان خط شکن شرکت نمودند. نیروهای شمال خوزستان (اندیمشک، شوش، دزفول) نیز تحت عنوان گردان دزفول اولین تجربه رزم سازمان یافته خود را در حین همین عملیات به دست آوردند و کم کم زمینه های تشکیل تیپ دزفول یا تیپ ۷ حضرت ولیعصر (عج) در عملیات فتح المبین را پدید آوردند.

کمک ها و پشتیبانی های مادی و معنوی مردم دزفول در کنار حضور پر رنگ جوانان آن در پیکره تیپ، نقش بی باکی در شکل گیری و موفقیت های لشکر داشت که در ضمیر فرماندهان و رزمندگان از جایگاه خاصی برخوردار است: «در واقع تیپ ۷ حضرت ولیعصر (عج) مانند سایر تیپ ها که هر کدام از تمام و ظرفیت یک استان بهره مند بودند اما تیپ ۷ ولیعصر (عج) تنها از توان و ظرفیت شهرستان درمحل بهره مند شد و این نشان دهنده توان و ظرفیت مردم دزفول و نقش آنها در جبهه های جنگ بود. در این بهر بود که تبلیغات بسیار وسیعی هم در جبهه و هم بین مردم در رابطه با معرفی و اعلام موفقیت تیپ ۷ ولیعصر (عج) دزفول صورت گرفت.»^۱ تشکیل تیپ ۷ حضرت ولیعصر (ع) برای حضور در عملیات فتح المبین و نقش آفرینی آن در این عملیات از مهمترین دست آوردهای جوانان این شهر در سالهای آغازین جنگ می باشد که منجر به آزادسازی بخش مهمی از خاک میهن اسلامی و آرامش مردم دزفول نتیجه حمایت های مادی و معنوی شان از سازمان رزم خود را به عیان مشاهده کردند.

این تیپ همچنین در جریان عملیات بیت المقدس علاوه بر مشارکت در آزادسازی بخش مهمی از کشور اسلامی، افتخار آزادسازی منطقه شلمچه را پیدا نمود و نام خود را به عنوان فاتحان شلمچه به ثبت رساند.

تیپ ۷ حضرت ولی عصر (عج) که در عملیات رمضان حضوری چشمگیر از خود نشان داد و رزمندگان این تیپ موفق به انهدام بخش زیادی از نیروها و ماشین جنگی ارتش بعث عراق شدند، علاوه بر آن در ادامه جنگ تحمیلی در پانزده عملیات بزرگ دیگر با ساختاری وسیع تر تحت عنوان لشکر ۷ حضرت ولی عصر (عج) حضوری مقتدرانه از خود به نمایش گذاشت که

کتاب حاضر جلد سوم از مجموعه ۱۰ جلدی این حضور حماسی است.

در این اثر، تلاش نگارنده بر آن است که ابتدا دورنمایی از عملیات رمضان را در سطح کلان اما بسیار مختصر به مخاطب خود نشان دهد تا جایگاه تیپ در آن حماسه شگرف مشخص تر به چشم آید. در ادامه، کتاب به چهار فصل تقسیم شده است: در فصل اول تحت عنوان گزارش آماده سازی و استقرار، تلاش بر این است که به چگونگی آمادگی واحدهای تیپ برای حضور در عملیات و چگونگی استقرار آنها در منطقه عملیاتی مورد نظر پرداخته شود. با توجه به همزمانی شکل گیری بسیاری از واحدهای تیپ در جریان همین آماده سازی، لذا به روند شکل گیری واحدهای تیپ نیز به شده است.

در فصل دوم بر اساس مصاحبه های گرفته شده با فرمانده تیپ جناب آقای سردار عبدالمحمد رثوفی و جانشین محترم ایشان جناب آقای سردار محمدحسن کوسه چی و دیگر فرماندهان و مسئولین تیپ، گزارش کاملی از حضور تیپ در عملیات ارائه شده است. چگونگی تعیین خط حمله تیپ به قوای دشمن در مراحل مختلف نبردها و همچنین میزان موفقیت و عدم آن در نبرد با دشمن نیز بررسی شده است.

فصل سوم که اختصاص به گزارش عملیاتی گردانهای عمل کننده تیپ در مراحل مختلف آن دارد اگرچه خود تشریح کامل تری از بخش دوم کتاب می باشد اما چگونگی عملیات با جزئیات بیشتری فراروی مخاطبین قرار گرفته است. با توجه به اینکه گردانها نوک حمله هر عملیات می باشند و همواره بخش درگیری مستقیم و سخت هر عملیات هستند، عهده آنها می باشد، بی شک خاطرات فرماندهان و نیروهای آنها شنیدنی تر و ارزیابی ها دقیق تر خواهد بود. از طرفی برای پرهیز از مطالب تکراری تلاش شده است که اثر از اختصار بیشتری برخوردار باشد؛ اما با این همه نتوانستیم خود را از خاطرات کمیاب، شنیدنی و زیبای نیروهای هر گردان بی بهره سازیم که بعد از گزارش فرماندهان به اختصار آمده است.

فصل پایانی کتاب با عنوان «ضمائم» به برخی اسناد، مدارک، نقشه های عملیاتی و تصاویر رزمندگان تیپ ۷ اختصاص یافته است.

شایان ذکر است که برای اختصار در بیان مرجع مصاحبه های این کتاب، فقط به این نکته اشاره می شود که کلیه حلقه های صوت و تصویر مصاحبه ها در ستاد تدوین عملکرد لشکر ۷

موجود می باشد. جا دارد از سردار عبدالمحمد کوچک و کلیه همکاران سخت کوش او در ستاد تدوین عملکرد لشکر ۷ ولیعصر (عج) در ۸ سال دفاع مقدس که از مهرماه سال ۱۳۹۲ تا مهرماه ۱۳۹۳ با جمع آوری سخنرانی ها، دست نوشته ها و انجام مصاحبه با ۱۴۷ نفر از فرماندهان، مسئولین و نیروهای رزمنده تیپ ۷ ولیعصر (عج) اساس این پژوهش را به خود اختصاص داده اند، سپاسگزاری کنم. همچنین از راهنمایی های بی شائبه سردار حسن شاهوارپور، فرمانده سپاه حضرت ولیعصر (عج) استان خوزستان در خلق این اثر کمال تشکر و امتنان را دارم.

پیشاپس از فرماندهان و رزمندگان شجاعی که با کمال حوصله در مصاحبه ها حضور یافته و سخاوتمندانه اطلاعات و خاطرات خود را در اختیارمان گذاشتند، نهایت سپاس را دارم و از اینکه خواسته یا ناخواسته معذور به حذف بسیاری از مطالب آنها شده ام خاضعانه عذرخواهی می کنم. امیدوارم اطلاعات بسیار زیبا و مهم آنها در آثار دیگر اینجانب یا دوستان فرهیخته ام مورد استفاده قرار گیرد. باید اذعان کنم که برخی از مصاحبه ها به تنهایی ارزش تبدیل شدن به یک کتاب مستقل را دارا می باشد که ان شاء الله در فرصت های بعدی به آنها پرداخته خواهد شد. اینجانب با تقدیم خالصانه ترین سپاس ها و تمیمانه ترین درودهایم به پیشگاه خانواده معظم شهدا به خصوص خانواده شهدای گرانقدر عملیات رمضان که با تقدیم بهترین فرزندان خود، عزت، شکوت و غرور دینی را به کشور اسلام ما بخشیدند، از خداوند متعال تعالی هر چه بیشترشان را خواستارم و امیدوارم فرزندانشان همچنان که در این دنیا باعث عزت و سربلندی مسلمین شدند، در آخرت نیز ما را از شفاعت خود بهره مند سازند. انشا الله

عبدالرضا سالمی نژاد